

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, de către avocatul Bobeica Vasile împreună cu inculpatul Efros Victor și de către avocatul Postolache Vitalie în numele părții vătămate Fomov Vasile, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Efros Victor XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 26.10.2017 – 14.02.2018 (prima instanță);
2. 14.03.2018 – 16.05.2018 (instanța de apel);
3. 20.06.2018 – 20.11.2018 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni /sediul central/ din 14 februarie 2018, cauza fiind examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală conform art. 364¹ Cod de procedură penală, Efros Victor a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (2) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 750 u.c., cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

Acțiunea civilă înaintată de Fomov Vasile cu privire la repararea prejudiciului material s-a admis în principiu.

S-a admis parțial acțiunea civilă înaintată de Fomov Vasile cu privire la repararea prejudiciului moral, încasând de la inculpat suma de 10 000 lei.

S-a respins cerința procurorului de încasare din contul inculpatului a sumei de 1 280 lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat că, inculpatul la 13.07.2017, aproximativ la ora 04:23, fiind deținătorul permisului de conducere cu drept de a conduce mijloace de transport prevăzute de categoria „B”, aflându-se la

volanul automobilului de model „Toyota Corolla” cu n/î XXXXX, fiind în stare de ebrietate alcoolică și deplasându-se pe traseul „Chișinău – Leușeni” la km 28 + 9,4 m, a dat dovadă de neatenție în trafic și încredere exagerată în sine, a încălcat grav Regulamentul Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.357 din 13.05.2009 și anume:

- pct. 10 alin.(1) lit. b), conform căruia, „persoana care conduce un vehicul trebuie: b) să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum”;

- pct. 14 lit. a), care stipulează că „conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției, fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere;

- pct. 39 alin. (1), care stipulează că „înaintea începerii deplasării, reîncolonării sau altei schimbări a direcției de mers, conducătorul de vehicul trebuie să se asigure că această manevră va fi executată în siguranță și nu va crea obstacole pentru ceilalți participanți la trafic”;

- pct. 45 alin. (1), care stipulează că „conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, situația rutieră, precum și alin. (2), care prevede că „în cazul în care în limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, pct.2) al aceluiași regulament, care stipulează că „în Republica Moldova vehiculele se conduc pe partea dreaptă a carosabilului în sensul de mers”, și a ieșit pe contrasens, tamponând frontal automobilul de model „Mercedes 311” cu n/î XXXXX, condus de către Fomov Vasile.

În rezultat, ambele unități de transport implicate au fost deteriorate, iar conducătorul automobilului de model „Mercedes 311”, Fomov Vasile, conform concluziilor raportului de expertiză judiciară nr.107 din 06.09.2017, a suferit vătămări corporale sub formă de fractura osului fibular pe stânga, multiple excoriații a corpului, care duc la dereglarea sănătății mai mult de 21 zile și în baza acestui criteriu se califică ca vătămări corporale medii, iar pasagerul automobilului de model „Mercedes 311”, Condrov Pavel, conform raportului de expertiză judiciară nr.108 din 06.09.2017, a suferit vătămări corporale sub formă de fractura complexului zigomatic pe stânga, plagă contuză supraorbital pe stânga, care duc la dereglarea sănătății mai mult de 21 zile și în baza acestui criteriu se califică ca vătămări corporale medii.

Astfel, prin acțiunile sale, inculpatul, a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (2) Cod penal, *încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere de către o persoană care conduce mijlocul de transport, încălcare care a cauzat din imprudență o vătămare medie a integrității corporale sau a sănătății, încălcare comisă de către o persoană în stare de ebrietate.*

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Procurorul în Procuratura Strășeni, Florean Vitalie, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței în partea în care a fost respinsă cererea sa de încasare a cheltuielilor judiciare și emiterea unei decizii în această parte, prin care a încasa de la inculpatul Efros Victor în beneficiul statului suma de 1 280 de lei cu titlu de cheltuieli judiciare pentru efectuarea rapoartelor de expertiză, invocând că, pe parcursul urmăririi penale, statul a suportat cheltuieli de 1 280 de lei pentru efectuarea rapoartelor de expertiză, sumă care, prin prisma prevederilor art.art.227 și 229 Cod de procedură penală, urmează a fi încasată de la inculpat.

3.2 Inculpatul, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței în partea stabilirii pedepsei, emiterea unei decizii prin care să i se aplice o pedeapsă fără privarea de dreptul special, invocând că, ținând cont de căința sa sinceră, că permisul de conducere este unicul mijloc de existență, să nu fie privat de dreptul de a conduce mijloace de transport, prin prisma prevederilor art.55 și 79 Cod penal, pedeapsă care va contribui la realizarea scopului legii penale.

3.3 Avocatul Postolache Vitalie în numele părții vătămate Fomov Vasile, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței în partea stabilirii pedepsei și în partea laturii civile, emiterea unei noi decizii prin care inculpatului să i se aplice o pedeapsă mai aspră, admiterea integrală a acțiunii civile, încasarea prejudiciului material în sumă de 173 127, 16 lei, a prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 14 600 lei, invocând că, pedeapsa aplicată inculpatului este prea blândă, dat fiind că, pe parcursul urmăririi penale, Efros Victor nu s-a interesat de soarta părții vătămate Fomov Vasile și nu i-a achitat despăgubiri, fapt care a avut loc doar la examinarea cauzei în instanța de judecată, instanței i-au fost prezentate probe suficiente pentru soluționarea acțiunii civile și anume dovada faptului că, prejudiciul material constituie 189 511,16 lei, fapt confirmat prin actul de examinare a mijlocului de transport nr. 276/02A din 06.02.2018 și raportul de evaluare a pagubei nr.276/02A din 07.02.2018 în ceea ce privește cheltuielile de judecată, apelantul a invocat că, plata pentru serviciile juridice – 10 600 de lei, a fost probată și urmează a fi încasată, la fel ca și suma de 4 000 de lei pentru asistența juridică acordată în instanța de apel.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2018, s-au respins ca nefondate apelurile declarate de către procuror și de către inculpat, s-a admis apelul avocatului Postolache Vitalie în numele părții vătămate, s-a casat sentința în latura civilă, s-a pronunțat o nouă hotărâre în această parte prin

care s-a încasat de la inculpat în beneficiul părții vătămate suma de 14 600 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică.

4.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că la pronunțarea sentinței, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că, inculpatul Efros Victor a săvârșit anume infracțiunea prevăzută la art. 264 alin. (2) Cod penal, împrejurări constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenții, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, a considerat corectă soluția primei instanțe de respingere a cerinței procurorului de încasare de la inculpatul Efros Victor a sumei de 1 280 de lei cu titlu de cheltuieli judiciare or, încasarea cheltuielilor judiciare este strict determinată de lege și acestea pot fi încasate doar în cazurile expres prevăzute de lege, suportarea cheltuielilor respective de către stat constituie o obligație pozitivă a acestuia, în sensul prevederilor CEDO.

Instanța de apel a menționat că sancțiunea articolului imputat inculpatului prevede obligatoriu aplicarea pedepsei complementare, motiv pentru care, prima instanță corect l-a privat pe inculpatul Efros Victor de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, în speță nu sunt prezente circumstanțe excepționale care ar determina neaplicarea pedepsei complementare obligatorii în privința inculpatului or, inculpatul s-a urcat beat la volan.

Cât privește apelul avocatului Postolache Vitalie în numele părții vătămate, instanța de apel a considerat necesar de a încasa de la inculpatul Efros Victor în beneficiul părții vătămate și civile Fomov Vasile suma de 14 600 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică or, acestea sunt cheltuieli reale, care sunt confirmate prin bonul de plată nr. 492335 din 05.10.2017, precum și prin bonul de plată nr.295457 din 23.01.2018, care sunt anexate la dosar (f.d.178, vol. I, f.d. 6 v.II).

Mai mult, în ceea ce privește argumentele avocatului precum că, prima instanță a conchis eronat de a lăsa fără examinare acțiunea civilă a părții vătămate Fomov Vasile înaintate împotriva lui Efros Victor cu privire la încasarea prejudiciului material, instanța de apel a considerat că acestea sunt neîntemeiate or, prima instanță a conchis corect că deși pentru demonstrarea cuantumului prejudiciului material cauzat, partea vătămată a prezentat mai multe înscrisuri, totuși acestea nu permit stabilirea concretă a prejudiciului material suportat de către Fomov Vasile, indicând suplimentar că, ar putea fi oportună atragerea în proces în calitate de intervenient accesoriu a companiei de asigurări al cărei client era inculpatul, în cazul în care automobilul era asigurat sau a Biroului Național de Asigurări, în cazul în care nu era asigurat, or litigiul cauzat le va afecta acestora interesele, iar pentru a stabili concret aceste circumstanțe ar fi fost necesară amânarea judecării pricinii și tergiversarea examinării cauzei.

În ceea ce privește pretenția de încasare a prejudiciului moral, instanța de apel a considerat că, prima instanță a conchis corect de a încasa de la Efros Victor în beneficiul lui Fomov Vasile suma de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat, instanța de apel fiind de părerea că, această sumă este una echitabilă în raport cu suferințele morale ale părții vătămate, suma de 50 000 de lei fiind exagerată iar în cumul cu satisfacția oferită de aplicarea pedepsei penale în privința inculpatului, poate constitui o îmbogățire fără justă cauză.

Cu referire la cerința apelantului privind aplicarea unei pedepse mai aspre inculpatului Efros Victor, instanța de apel a explicat apelantului că, individualizarea pedepsei este un proces personal - rezultat al propriei convingeri al instanței de judecată, ce nu trebuie conceput ca fiind un proces arbitrar, subiectiv, el implicând obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale, or, pedeapsa cu amendă în mărime de 37 500 de lei cu privarea inculpatului de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani, în speță – va contribui la reeducarea inculpatului și conștientizarea acțiunilor comise.

5. Decizia instanței de apel, este atacată cu recursuri ordinare de către:

5.1 Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, indicând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea parțială a deciziei, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecată, invocând că:

- art. 229 Cod de procedură penală, stipulează că inculpatul suportă cheltuielile judiciare;

- efectuarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală este provocată de săvârșirea infracțiunii, ca urmare, cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii;

- art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, a fost abrogat, prin ce se atestă intenția legislatorului de a pune cheltuielile judiciare în sarcina inculpatului.

5.2 Avocatul Bobeica Vasile împreună cu inculpatul, neindicând nici un temei pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care a solicitat casarea deciziei în partea ce ține de încasarea cheltuielilor judiciare pentru asistența juridică și a emite o nouă decizie prin care a respinge acțiunea în partea încasării cheltuielilor judiciare pentru asistența juridică, invocând că:

- instanța de apel a admis încasarea cheltuielilor judiciare fără a preciza rezonabilitatea cheltuielilor real suportate, volumul de servicii acordate în cauza dată, or, în cadrul examinării cauzei în procedură simplificată, partea vătămată și avocatul său au fost prezenți doar la 2 ședințe, iar în instanța de apel doar la o ședință;

- instanțele au interpretat în mod eronat legea aplicabilă speței în raport cu acțiunea civilă înaintată.

5.3 Avocatul Postolache Vitalie în numele părții vătămate Fomov Vasile, indicând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 16) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea parțială a sentinței și a deciziei în latura civilă referitor la prejudiciul moral, adoptarea unei noi decizii prin care să fie încasat de la inculpat în beneficiul părții vătămate suma de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 4 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică la Curtea Supremă de Justiție, invocând că:

- instanțele de judecată nu au luat în considerație argumentele părții vătămate, caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate, gradul de vinovăție al inculpatului, starea de ebrietate a inculpatului;

- consideră că starea de ebrietate a inculpatului constituie o circumstanță agravantă care ar trebui să ducă la acordarea unui prejudiciu moral mai mare;

- în urma accidentului, automobilul părții vătămate a fost grav avariat, astfel partea vătămată fiind privat pe o perioadă îndelungată de timp de posibilitatea de a-l folosi și obținerii unui venit, el fiind unica sursă de existență/de câștig;

- instanța de apel eronat a considerat că suma de 50 000 lei ar fi una exagerată;

- instanțele de judecată au neglijat practica judiciară a CSJ pe cazuri analogice în cadrul cărora s-au acordat sume mult mai mari pentru prejudiciile morale, și anume decizia CSJ din 27.12.2017, nr. 1ra-1798/2017, unde s-a acordat suma de 70 000 lei prejudiciu moral, inculpatul nu a fost în stare de ebrietate, decizia CSJ din 29 aprilie 2015, nr. 1ra-414/2015, unde s-a acordat suma de 40 000 lei prejudiciu moral;

6. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că, recursurile ordinare declarate de către procuror și de către avocatul Bobeica Vasile împreună cu inculpatul Efros Victor, urmează a fi respinse ca inadmisibile, iar recursul ordinar declarat de către avocatul Postolache Vitalie în numele părții vătămate Fomov Vasile urmează a fi admis din următoarele considerente.

În speță se constată că recurenții s-au conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și au declarat recursurile ordinare în termen.

6.1 Cu privire la recursul ordinar declarat de către procuror:

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar, examinând recursul declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă respingerea ca inadmisibil a acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal lărgit reține că recurentul indică ca temei pentru declararea recursului ordinar, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În esență, recurentul critică decizia instanței de apel dintr-un singur considerent, și anume că, în viziunea sa, instanțele de judecată nu au calificat obiectiv respingerea încasării cheltuielilor judiciare, adoptând în acest sens o decizie neargumentată.

Cu referire la aceste argumente ale recurentului Colegiul penal lărgit conchide, că instanța de apel, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ajungând corect la concluzia de a respinge apelul procurorului, cu menținerea sentinței fără modificări în această parte, prin care a fost respinsă solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpat a sumei de 1 280 lei, ce constituie cheltuieli pentru efectuarea expertizelor.

Astfel, Colegiul penal lărgit menționează că, argumentul recurentului precum că conform art. 229 Cod de procedură penală, condamnatul suportă cheltuielile judiciare, se califică ca declarativ, acest motiv a fost obiect de dispută atât în cadrul primei instanțe (f.d. 241 – 242 v.I) cât și în cadrul instanței de apel (f.d. 37 – 38 v. II), asupra căruia s-au formulat și s-au punctat minuțios și veridic răspunsurile asupra tuturor alegațiilor recurentului, pe care Colegiul penal lărgit le însușește, ce este conform practicii CEDO, hotărârea *Albert vs România* din 16.02.2010.

Prin urmare Colegiul penal lărgit indică că, suma de 1 280 lei, este compusă din costul pentru efectuarea rapoartelor de expertiză pe caz la 06.09.2017 și 07.09.2017, cheltuieli ce urmează a fi achitate conform prevederilor art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală (red. 05.04.2012), din contul mijloacelor bugetului de stat, care conform art. 10 Cod penal, este mai favorabil pentru inculpat și era în vigoare la ziua efectuării expertizelor.

Astfel, Colegiul penal lărgit, menționează că, eroarea de drept invocată de către recurent prescrisă la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu a fost constatată la examinarea recursului, prin urmare, recursul urmează a fi respins ca inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

6.2 Cu privire la recursul ordinar declarat de către avocatul Bobeica Vasile împreună cu inculpatul:

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând recursul declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă respingerea ca inadmisibil a acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de

recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Colegiul penal lărgit lecturând textul recursului reține că, recurenții pledează asupra respingerii solicitării părții vătămate cu privire la cheltuielile judiciare privind asistența juridică din motiv că instanța de apel nu a precizat rezonabilitatea cheltuielilor, argumente ce se raportează la temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că motivul – temeiul de recurs invocat de recurenți nu s-a confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, argumentând în acest context următoarele.

Colegiul penal lărgit apreciază ca declarativ argumentul recurenților precum că instanța de apel a admis încasarea cheltuielilor judiciare cu privire la asistența juridică fără a preciza rezonabilitatea lor, or, din materialele cauzei, se constată că instanța de apel în decizia atacată (f.d. 40 v.II) a indicat prin ce se confirmă aceste cheltuieli, mai mult, Colegiul penal lărgit indică că aceste cheltuieli judiciare în sumă de 14 600 lei sunt confirmate prin bonul de plată nr. 492333(f.d. 177 v.I) din 03.10.2017 unde este indicată suma de 600 lei, bonul de plată nr. 492335(f.d. 178 v. I) din 09.10.2017 unde este indicată suma de 10 000 lei și bonul de plată nr. 295457(f.d. 6 v.II) din 23.02.2018 unde este indicată suma de 4 000 lei, astfel, în urma unui calcul($600 + 10\ 000 + 4\ 000 = 14\ 600$) se confirmă suma 14 600 lei, care este rezonabilă pentru munca efectuată de avocat.

Cât ține de alegațiile recurenților că instanțele au interpretat eronat legea aplicabilă în raport cu acțiunea civilă înaintată, Colegiul penal lărgit indică că instanța de apel s-a expus corect pe acest argument în decizia atacată(f.d. 40 v.II), indicând că acest argument reprezintă o interpretare eronată a recurenților a legislației în vigoare, reiterând cele invocate de instanța de apel – *conform art. 96 alin. (1) și (1¹) Cod de procedură penală, „instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.”*

6.3 Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Postolache Vitalie în numele părții vătămate Fomov Vasile.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul, să caseze total hotărârea atacată, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărâre.

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427

Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea superficială sau motivarea în termeni vagi – evazivi, prezintă motiv de casare.

Colegiul penal lărgit mai menționează că recurentul în recurs, drept temeiuri pentru declararea recursului a indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 16) Cod de procedură penală, și anume cazurile când „*instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și norma de drept aplicată în hotărârea atacată contravine unei hotărâri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție*”.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 16) Cod de procedură penală și-au găsit confirmarea în cauza dată.

Din conținutul recursului declarat, rezultă că reprezentantul legal al părții vătămate critică decizia instanței de apel privitor la admiterea parțială a acțiunii civile, or, acesta solicită admiterea integrală a acțiunii civile cu încasarea din contul inculpatului a sumei de 50 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 4000 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare pentru asistență juridică în procedura de recurs ordinar la Curtea Supremă de Justiție.

Analizând hotărârile judecătorești sub aspectul menționat, în raport cu circumstanțele cauzei, în prezenta speță, Colegiul penal lărgit consideră că, soluțiile instanțelor de fond în partea stabilirii despăgubirii prejudiciului moral sunt motivate insuficient, iar încasarea prejudiciului moral este diminuată neîntemeiat prin evaluare greșită.

Din materialele cauzei, rezultă, că reprezentantul legal al părții vătămate solicită încasarea din contul inculpatului prejudiciul moral cauzat prin infracțiune, în sumă de 50 000 lei și suma de 4000 lei cu titlu de cheltuieli judiciare pentru asistență juridică în procedura de recurs ordinar la Curtea Supremă de Justiție.

Conform art. 1423 alin. (1) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate; alin. (2) Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Potrivit prevederilor art. 225 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea acțiunii civile în procesul penal, indiferent de valoarea acțiunii, se efectuează de către instanța de competența căreia este cauza penală.

Instanța de recurs ține să enunțe că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că îndemnizația trebuie să prezinte o justă despăgubire, iar quantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă efect compensatoriu, și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor, și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

Respectiv, ținând cont de suferințele psihice și fizice raportate la consecințele infracțiunii săvârșite de către Efros Victor față de partea vătămată Fomov Vasile, Colegiul penal lărgit consideră că prejudiciul moral în mărime de 10 000 lei, dispus spre încasare de către instanțele ierarhic inferioare, este unul diminuat, concluzie ce rezultă din practica judiciară privind aplicarea legislației referitor la încasarea despăgubirilor morale, acesta urmând a fi majorat la 25 000 lei, reprezentând o satisfacție echitabilă, calculată în baza art. 1423 Cod civil și art. 41 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale din 04.11.1950.

Colegiul penal lărgit indică că, urmează a fi admisă și cerința recurentului cu privire la încasarea sumei de 4 000 lei cu titlu de cheltuieli judiciare pentru asistența juridică în procedura de recurs ordinar la Curtea Supremă de Justiție, or, aceste cheltuieli se confirmă prin bonul de plată anexat la materialele cauzei (f.d. 74 v. II), statuând că potrivit art. 96 alin. (1) și (1¹) Cod de procedură penală, „instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care aceasta au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În temeiul celor expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, recursul declarat de avocatul Postolache Vitalie în numele părții vătămate Fomov Vasile urmează a fi admis din motivele expuse, cu casarea parțială a hotărârilor instanțelor de fond în partea laturii civile, cu rejudecarea cauzei în această parte.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta și de către avocatul Bobeica Vasile împreună cu inculpatul Efros Victor.

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Postolache Vitalie în numele părții vătămate Fomov Vasile, casează în partea încasării daunelor morale decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2018 și sentința Judecătoriei Strășeni /sediul central/ din 14 februarie 2018, rejudecă cauza în această parte, pronunțând următoarea hotărâre:

Se încasează de la inculpatul Efros Victor în folosul părții vătămate Fomov Vasile, suma de 25 000 (douăzeci și cinci mii) lei, cu titlu de daună morală.

Se încasează de la inculpatul Efros Victor în folosul părții vătămate Fomov Vasile, suma de 4 000 (patru mii) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare pentru asistență juridică în procedura de recurs ordinar la Curtea Supremă de Justiție.

În rest se mențin prevederile deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **20 decembrie 2018**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor

O p i n i e s e p a r a t ă
a judecătorului Cobzac Elena

Conform art. 339 alin (7), 340 alin (3) Cod de procedură penală în cauza penală privind-l pe Efros Victor XXXXX.

1. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 20 noiembrie 2018, au fost respinse ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta și de către avocatul Bobeica Vasile împreună cu inculpatul Efros Victor.

Prin aceeași decizie a fost admis recursul ordinar declarat de către avocatul Postolache Vitalie în numele părții vătămate Fomov Vasile, casată în partea încasării daunelor morale decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2018 și sentința Judecătorei Strășeni (sediul central) din 14 februarie 2018, rejudecată cauza în această parte, și pronunțată următoarea hotărâre prin care s-a dispus încasarea de la inculpatul Efros Victor în folosul părții vătămate Fomov Vasile, a sumei de 25 000 (douăzeci și cinci mii) lei, cu titlu de daună morală și suma de 4 000 (patru mii) lei, cu titlu de cheltuieli judiciare pentru asistență juridică în procedura de recurs ordinar la Curtea Supremă de Justiție.

În rest prevederile deciziei atacate au fost se menținute.

2. Am semnat cu respect decizia, dar, cu privire la soluția adoptată, exprim dezacordul cu majoritatea completului de judecată, deoarece consider că, și recursul ordinar declarat de către avocatul Postolache Vitalie în numele părții vătămate Fomov Vasile urma a fi respins ca inadmisibil.

Având în vedere materialele cauzei, consider corectă și conformă exigențelor art.1423 al.1 și 2) Cod civil soluția instanței de apel în partea ce ține de valoarea compensației pentru prejudiciul moral, iar argumentele invocate în recurs, privind majorarea cuantumului prejudiciului moral până la suma de 50000 lei nu sunt întemeiate, or acestea sunt identice cu cele din apel, fără a fi invocate careva argumente suplimentare, argumente care au fost examinate și apreciate de instanța de apel, care a menținut sentința Judecătorei Strășeni (sediul central) din 14 februarie 2018, privind încasarea de la Efros Victor în beneficiul lui Fomov Vasile a sumei de 10 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, sumă, care este una echitabilă în raport cu suferințele morale ale părții vătămate, iar suma de 50 000 de lei fiind exagerată și în cumul cu satisfacția oferită de aplicarea pedepsei penale în privința inculpatului, poate constitui o îmbogățire fără justă cauză.

În același timp, consider că în caz că se ajunge la concluzia, că instanțele de fond și-au motivat defectuos soluția privind cuantumul prejudiciului moral încasat, și argumentele recurentului în acest aspect sunt întemeiate, recursul urmează a fi admis, cu casarea în această parte a hotărârii contestate și remiterea cauzei la rejudecare.

Cerințele recurentului privind reactualizarea despăgubirilor morale stabilite de instanțele de fond, nu se încadrează în nici unul din temeiurile prevăzute la art. 427 Cod procedură penală, or, în materia despăgubirilor, materiale sau morale, nu există temei de casare care să îngăduie instanței de recurs să reaprecieze cuantumul acțiunii civile. Ca

atare, în recurs nu se poate solicita reactualizarea despăgubirilor cuvenite și stabilite de instanțele de fond.

Pentru aceste motive am optat pentru soluția de respingere ca inadmisibile a recursurilor ordinare declarate atât de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta și avocatul Bobeica Vasile împreună cu inculpatul Efros Victor cât și recursul ordinar declarat de către avocatul Postolache Vitalie în numele părții vătămate Fomov Vasile cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2018.

Judecător

Cobzac Elena